

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/4/2019
Identifikačné číslo spisu:	9519100043
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:9519100043.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL. M. v trestnej veci proti obžalovanému Ing. M. E. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22. januára 2020 v Bratislave, o odvolaniach obžalovaného Ing. M. E. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/6/2019 z 30. apríla 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obžalovaného Ing. M. E. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky
sa z a m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj len „špecializovaný trestný súd“) rozhodol rozsudkom z 30. apríla 2019, sp. zn. BB-4T/6/2019 tak, že postupom podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obžalovaného Ing. M. E., nar. XX. Y. XXXX v V., trvale bytom v V., C. XXX/XX (ďalej aj len „obžalovaný“) spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 19. februára 2019, sp. zn. VII/2 Gv 111/17/1000-47, podanej pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že:

- v presne nezistený deň v mesiaci február 2017 v kaviarni V. V. v Viadal od P. B., ktorá je štatutárom W. F. W., so sídlom W., bez právneho dôvodu finančnú sumu vo výške 10.000,- eur za to, že prostredníctvom Mgr. W., ktorý pôsobil ako riaditeľ T. Y. V. B. W. H. v A., zabezpečí cez doposiaľ nezistenú osobu na B. W. H. v A. podpísanie predĺženia nájomnej zmluvy na prenájom pozemkov č. XXXXX/XXXX-W.-W./XX.XX,

pretože skutok nie je trestným činom.

Špecializovaný trestný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že s poukazom na výsledky

vykonaného dokazovania ustálil, že skutok sa stal tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku. Obhajoba obžalovaného bola podľa jeho názoru vyvrátená najmä výpoveďami svedkov Ing. L., svedkyne P. B., listinnými dôkazmi a záznamami telekomunikačnej prevádzky. Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že to bola svedkyňa B., ktorá po tom čo mu povedala, že majú problémy s pôdou uviedla, že za hektár sa dáva 200,- eur, považoval prvostupňový súd za absolútne nelogické, teda neuveril, že by svedkyňa B. ako predsedníčka W. W. ponúkala obžalovanému sumu 10.000,- eur za vybavenie podpísania zmluvy, pretože takéto finančné prostriedky jednak svedkyňa nemala k dispozícii a ani neexistoval žiadny dôvod takéto peniaze poskytovať, nakoľko W. W. v dotknutom časovom období spĺňalo všetky podmienky na to, aby B. W. H. (ďalej aj len „B.“) s predmetným družstvom uvedenú zmluvu uzatvoril. Záznamy telekomunikačnej prevádzky, ktoré špecializovaný trestný súd prehral na hlavnom pojednávaní a sú obsiahnuté v spisovom materiáli, podľa jeho názoru výpovede uvedených svedkov len podporujú, a to s poukazom na nasledovné hovory, ktoré v rozhodnutí citoval

- z telefonického hovoru uskutočneného 03. mája 2017 o 11:39:09 hod. je zrejmé, že svedkyňa B. sa telefonicky spojila s obžalovaným a z ich rozhovoru vyplynulo, že si obžalovaný pamätal, že sa stretli spolu v V. V.

- v telefonickom hovore z 09. mája 2017 o 08:07:03 hod. sa svedkyňa B. pýta obžalovaného, „či sa môžu stretnúť tam, kde minule“, čo znamená v V. V., na čo obžalovaný odpovedal, že „radšej nie“, ale že sa stretnú niekde v meste.

Podľa názoru špecializovaného trestného súdu z obsahu telefonickej komunikácie medzi svedkom Mgr. F. a obžalovaným bolo preukázané, že sa svedok Mgr. F. neustále zaujímal o to, či z W. W. obžalovanému volali, na čo obžalovaný promptne reagoval a v tomto smere uvedenému svedkovi podával príslušné informácie. Je zrejmé, že svedok Mgr. F. mal pre obžalovaného zisťovať informácie o W. W. (osvedčenia o registrácii, DIČ). Z telefonických hovorov vyplynulo, že akonáhle sa s obžalovaným skontaktovala svedkyňa B., ihneď o tom informoval svedka Mgr. F.. Svedeckú výpoveď Ing. V. E. špecializovaný trestný súd vyhodnotil ako nepresvedčivú, nakoľko tento sa vyhýbal priamym odpoveďami na priame otázky (uvádzal, že si na dopytované okolnosti nepamätá, resp. že ho tieto veci nezaujímajú a pod.). Navyiac, označený svedok je príbuzným obžalovaného. Na druhej strane, špecializovaný trestný súd mal za preukázané, že svedkom B. a Ing. L. dal telefónne číslo na obžalovaného práve Ing. V. E.. Ďalej prvostupňový súd dôvodil, že je pravdou, že sa nepodarilo v konkrétnosti ustáliť dátum, kedy presne malo dôjsť k stretnutiu svedkov B. a Ing. L. s obžalovaným v V. V., pričom v súčinnosti s OČTK by pre súd nebol problém tento termín presne zistiť, avšak špecializovaný trestný súd (tu Najvyšší súd Slovenskej republiky doslovne cituje odôvodnenie rozsudku špecializovaného trestného súdu) „nechcel vstupovať do riešenia tohto problému, aby nepomáhal niektorej zo strán. Je ale len logické, že svedkovia si s odstupom času nepamätali presne, kedy bol predmetný seminár, lebo podstatné boli úplne iné skutočnosti, o ktorých svedkovia vypovedali v úplnej zhode“. Vzhľadom na túto skutočnosť prokurátor modifikoval aj skutkovú vetu tak, že sa skutok stal v presne nezistený čas v mesiaci február 2017, s čím sa stotožnil aj špecializovaný trestný súd, nakoľko nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný sa správal tak, ako uvádzali svedkovia B. a Ing. L..

Špecializovaný trestný súd sa po konštatovaní, že skutok sa stal, nestotožnil s právnou kvalifikáciou skutku uvedeného v obžalobe, nakoľko podľa jeho názoru (tu Najvyšší súd Slovenskej republiky opäť pre účel úplného porozumenia ďalšieho textu tohto uznesenia doslovne cituje odôvodnenie rozsudku špecializovaného trestného súdu) „prečinu nepriameho úplatkárstva v zmysle § 336 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo dá si sľúbiť úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 328, § 329 alebo § 330 Trestného zákona.“. V prípade obžalovaného by teda právna veta v podstate znela, že by mal priamo pre seba žiadať úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon osoby uvedenej v § 329 Trestného zákona. Podľa prvostupňového súdu, osobou ktorá je spôsobilá byť objektom pôsobenia v zmysle § 336 ods. Trestného zákona môže byť len verejný činiteľ ako jediná osoba, ktorá disponuje právomocou; v posudzovanom prípade by takou osobou bola len generálna riaditeľka Slovenského pozemkového fondu, ktorej bola zverená právomoc podpisovať príslušné zmluvy. Do úvahy neprichádza pôsobenie na akékoľvek iné osoby, ale musí ísť len o jedinú

osobu, ktorá má postavenie verejného činiteľa. Pôsobiť na výkon právomoci takejto osoby je potom potrebné vyložiť tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatel'a zásadne smerujúce k inému než riadnemu výkonu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia.

V dôvodoch napadnutého rozsudku sa ďalej uvádza, že zo skutkovej vety uvedenej v obžalobe, ako aj vykonaného dokazovania vôbec nevyplýva, že by mal obžalovaný úmysel pôsobiť práve na výkon právomoci generálnej riaditeľky B. W. H. Bratislava, ktorá jediná disponovala právom podpisovať zmluvy a už vôbec nie to, že by mal pôsobiť tak, aby si táto vykonávala označenú právomoc inak, ako riadnym spôsobom. Špecializovaný trestný súd mal za preukázané, že obžalovaný žiadal sumu 10.000,- eur za to, že bude pôsobiť na nezistené osoby, resp. na Mgr. F. a takto sprostredkovane sa bude snažiť cez doposiaľ nezistenú osobu dosiahnuť podpísanie predĺženia nájomnej zmluvy na B. W. H. Takéto konanie obžalovaného je uvedené v skutkovej vete obžaloby a Trestný zákon takéto konanie nekvalifikuje ako trestný čin.

Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podal hneď po jeho vyhlásení v neprospech obžalovaného odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), a to v znení jeho písomného odôvodnenia (č. I. 420 a nasl. spisu).

Z obsahu odvolania možno za nosnú argumentáciu prokurátora označiť vo všeobecnosti ním predkladaný záver, že argumentácia špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k absencii existencie osoby skutočne disponujúcej decíznou právomocou (tak, ako je naznačené v opise rozhodných právnych úvah špecializovaného trestného súdu) je nesprávna a v rozpore s relevantnými hmotnoprávnymi ustanoveniami obsiahnutými v Trestnom zákone. Samotné použitie pojmu „právomoc“ v § 336 Trestného zákona vôbec neznamena, že musí ísť o osobu v postavení verejného činiteľa. Trestný zákon v platnom a účinnom znení tento pojem navyiac ani nepoužíva a jeho automatické spájanie s pojmom „právomoc“ je postupom nad rámec zákona. Navyiac sú osoby, na ktoré sa má pôsobiť, presne označené prostredníctvom odkazu na konkrétne ustanovenia Trestného zákona, pričom ani v jednom z nich (čo sa základnej skutkovej podstaty týka) nie sú limitované postavením verejného činiteľa. Práve naopak, ide o osoby ľubovoľného zamestnania, povolania, postavenia, prípadne funkcie, ktoré však musia svojím konaním alebo nekonaním porušiť svoje povinnosti. Prakticky je tento trestný čin určený (na rozdiel od trestného činu podľa § 329 Trestného zákona) na potieranie korupcie v súkromnom sektore. Na tomto mieste odkázal prokurátor na konkrétne rozhodnutia tak špecializovaného trestného súdu, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom v konotáciach tam uvedených skutkových okolností boli konkrétne osoby odsúdené za trestný čin prijímania úplatku podľa § 328 Trestného zákona napriek tomu, že nešlo o páchatel'a vykonávajúceho aktivitu vo verejnom sektore a už vôbec nie o verejného činiteľa. Ostatne, táto právne - kvalifikačná kvalita sa vôbec nevyžaduje ani pri naplnení skutkovej podstaty trestného činu podľa § 329 Trestného zákona; špeciálny subjekt „verejný činiteľ“ je naplnený len v prípadoch kvalifikovanej skutkovej podstaty upravenej v ods. 2 naposledy označeného ustanovenia Trestného zákona. Je pritom nelogické, aby skutková podstata trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona pre trestnosť skutku požadovala iba úzko profilovaný okruh páchatel'ov - špeciálnych subjektov tak, ako to uviedol v odvolaní napadnutom rozsudku Špecializovaný trestný súd. Účelom konkrétneho ustanovenia je totiž postihovať nielen priamych prijímateľ'ov a adresátov úplatku, ale aj všetkých interventov a sprostredkovateľ'ov zúčastnených na korupčnom konaní, a to vo všetkých spoločenských oblastiach (tak súkromnom, ako aj verejnom, prípadne zahraničnom sektore). Opačný výklad by bol prežitkom socialistickej právnej úpravy platnej a účinnej do 31. augusta 1999. Výkon právomoci osoby (z dôvodu absencie legálnej definície pojmu „právomoc“ v Trestnom zákone), na ktorý je pôsobením páchatel'om dotknutého trestného činu na účely aplikácie § 336 Trestného zákona je nutné vykladať vo vzájomných súvislostiach k ostatným ustanoveniam korupčných trestných činov podľa tretieho dieľu ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona. V predmetnej trestnej veci je teda postačujúce na naplnenie kvalifikačného znaku pôsobenia na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Trestného zákona preukázanie tej skutočnosti, že osoby, na ktorých výkon zákonom determinovanej činnosti malo byť vplyvané, ju vykonávali v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, čo je nepochybne aj administratívne vybavovanie žiadosti o predĺženie nájomnej zmluvy na poľnohospodársku pôdu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že

svedok Mgr. F. v relevantnom časovom období pôsobil ako riaditeľ T. Y. Michalovce B. W. H., čo podčiarkuje vyššie uvedenú argumentáciu prokurátora vo vzťahu k naplneniu pojmu podľa § 131 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko práve poľnohospodárska pôda slúži napríklad k produkcii potravín, krmív a i. Je teda možné dôvodiť, že riaditeľ regionálneho odboru je takisto osobou obstarávajúcou vec všeobecného záujmu. Napriek formulácii skutkovej vety obžaloby nič nebránilo súdu v tom, aby skutok uvedený v obžalobe preformuloval tak, aby z neho bolo zrejmé, že obžalovaný mal vplývať práve na Mgr. F., čo je navyše evidentné z vykonaného dokazovania (dôkazy získané použitím informačno - technických prostriedkov). Ostatne, práve Mgr. F. bol osobou, ktorá obstarávala vec všeobecného záujmu a bez jeho podpisu by návrh na predĺženie nájomnej zmluvy nemohol byť predložený na B. W. H. so sídlom v Bratislave.

S poukazom na vyššie podrobne uvádzané právne úvahy prokurátor navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolania podaného prokurátorom v neprospech obžalovaného rozhodol tak, že:

- postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku zruší rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 30. apríla 2019, sp. zn. BB-4T/6/2019 v časti vo výroku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pričom zároveň:

- podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vráti Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica na nové prejednanie a rozhodnutie.

Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podal odvolanie aj obžalovaný Ing. M. E., a to proti výroku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, nakoľko má za to, že špecializovaný trestný súd mal správne pri oslobodení obžalovaného spod obžaloby postupovať podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku (je nepochybné, že sa nestal skutok pre ktorý je obžalovaný trestne stíhaný).

Obžalovaný v podanom odvolaní v prvom rade uvádza, že vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní popísal obsah a priebeh stretnutia a rozhovoru so svedkami B. a L., odlišne v zásade len v tom, či mal obžalovaný od svedkyne požadovať sumu 10.000,- eur za zabezpečenie podpísania predĺženia nájomnej zmluvy (ako to tvrdia svedkovia), alebo mu svedkovia mali len popísať ich problém s pôdou a nájomnou zmluvou vzťahujúcou sa k nej a obžalovaný im mal prisľúbiť, že sa pokúsi zistiť, či im môže s týmto problémom pomôcť a zároveň si mal so svedkyňou vymeniť informácie o tom, že počuli, že sa za hektár pôdy dáva 200,- eur. K týmto dvom rozdielnym interpretáciám stretnutia pritom neexistuje žiaden iný relevantný dôkaz, ktorý by jednoznačne potvrdil jednu alebo druhú verziu. Akékoľvek ďalšie dôkazy (najmä záznamy telekomunikačnej prevádzky) sa pritom vzťahujú na obdobie cca dvoch mesiacov po predmetnom stretnutí obžalovaného s označenými svedkami a preto ich časovú a vecnú súvislosť z obsahového hľadiska nemožno posudzovať rovnako, ako keby nastali napríklad ihneď po stretnutí. Obžalovaný ďalej v odvolaní namietá že, špecializovaný trestný súd svoj záver o neuverení obhajobe obžalovaného oprel práve o obsah takto protichodných výpovedí svedkov B. a L., pričom tieto boli skutočne nepresné, nesprávne a zle, resp. nedôsledne interpretované. Ak potom špecializovaný trestný súd konštatoval, že je absolútne nelogické, aby svedkyňa B. ako predsedníčka W. W. ponúkala obžalovanému sumu 10.000,- eur za podpísanie zmluvy, obžalovaný uvádza, že takúto skutočnosť vôbec netvrdil. Naopak vypovedal len, že svedkyňa mu mala uviesť, že počula o tom, že za hektár sa dáva 200,- eur a následne sa mala ešte raz opýtať, či jej v tejto záležitosti vie pomôcť a informovať sa. Uviedol, že sa nad tým len v duchu pozastavil a nevedel, či mu to len oznamuje, či sa ho na to pýta, alebo či mu iným spôsobom niečo naznačuje. Špecializovaný trestný súd naopak nevyhodnocoval tvrdenie obžalovaného, ktorý poukazoval na nelogickosť, resp. nepredstaviteľnosť toho, že by od osôb, ktoré videl prvýkrát v živote, pýtal na päť minútovom stretnutí úplatok vo výške 10.000,- eur. Pokiaľ špecializovaný trestný súd dôvodí, že obhajobné tvrdenie obžalovaného, že sa so svedkyňou B. nestretol v V. V. bola vyvrátená, uvedené konštatovanie špecializovaného trestného súdu je nesprávne, pretože on

na hlavnom pojednávaní uviedol, že si v konkrétnom momente polozenia otázky nevie presne spomenúť, kde sa stretnutie uskutočnilo, čo podopiera jeho skôr prezentovaný postoj vo vzťahu k procesnej možnosti nenapomáhať OČTK pri objasňovaní konkrétneho skutku za účelom rešpektovania jeho práva na obhajobu. Rozpory vo výpovediach svedkov L. a B. boli však úplne bez relevantných dôvodov bagatelizované, pričom keď títo sami prišli podať trestné oznámenie, dalo by sa predpokladať, že sa pred jeho podaním dôkladne pripravili (uviedenie podrobných okolností, dátumov a súvislostí). Je zarážajúce, že svedkovia uviedli len dátumy udalostí, ktoré boli neskôr vykonanými dôkazmi ako nesprávne vyvrátené. Podľa presvedčenia obžalovaného bola nesprávnym spôsobom vyhodnotená ako nepresvedčivá aj svedecká výpoveď svedka V. E., a to výlučne z dôvodu, že tento je príbuzným obžalovaného. Rovnako by sa v tomto smere žiadalo obdobne vyhodnotiť aj hodnovernosť výpovedí skôr označených svedkov, nakoľko medzi nimi existuje vzťah, tzv. spriaznených osôb (štatutár, resp. väčšinový podielnik W. W.).

K obsahu záznamov o telekomunikačnej prevádzke obžalovaný zopakoval svoje už skôr uvádzané hodnotenie takto získaných dôkazov z hľadiska ich presvedčivosti a to z dôvodu značného časového odstupu ich získania, pričom v dotknutom časovom medzioddobí došlo k ďalším, z pohľadu obžalovaného skutočne relevantným udalostiam (návšteva svedkov B. a L. na T. v V.), pričom obsah komunikácie mohol byť určený práve s reflektovaním na toto stretnutie, ktoré mohlo byť motivované aj obsahom rozhovoru obžalovaného so svedkami, kde bola spomenutá zo strany svedkyne B. téma „200,- eur za hektár“. Aj keby obsah záznamov telekomunikačnej prevádzky mal byť skutočne posudzovaný v kontexte podozrenia z protiprávneho konania, tieto by smerovali nanajvýš k podozreniam na prípravu prečinu nepriamej korupcie, čo však nemožno aj právne kvalifikovať ako prípravu na dotknutý trestný čin práve s poukazom na § 13 Trestného zákona. Zároveň obžalovaný dodáva, že svedkovia B. a L. podali trestné oznámenie po pomerne značnom časovom odstupe, pričom svedok L. v rámci výpovede z 26. júla 2017 uviedol, že: „Potom sme čakali a keďže sa nič nedialo (pozn. obžalovaného: vo význame, že nemali stále zverejnenú zmluvu)“, nazlostili sme sa pre tú nespravodlivosť a pre tú krivdu ...“. V totožnej výpovedi ten istý svedok uviedol, že: „Keďže sa nič nedialo, rozhodnutie v nás dozrelo tak sme to nahlásili na NAKU“. Z toho dôvodu obžalovaný prostredníctvom obhajcu vypočúval na hlavnom pojednávaní svedkov vo vzťahu k pohnútke a ostatným okolnostiam podania trestného oznámenia, nakoľko ako uviedol svedok L., podali ho len preto, lebo „sa nič nedialo“; teda, že nebola zverejnená ich zmluva.

Na základe uvedeného obžalovaný súhrnne uvádza, že v predmetnom trestnom konaní nebolo bez dôvodných okolností preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Podaným odvolaním sa domáha, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 30. apríla 2019, sp. zn. BB-4T/6/2019 v časti vo výroku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku a zároveň, aby sám rozhodol tak, že obžalovaného oslobodí spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, teda že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Obžalovaný využil svoje právo vyjadriť sa k odôvodneniu odvolania prokurátora. Urobil tak osobitným písomným podaním prostredníctvom obhajcu. Vo všeobecnosti zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v ním podanom odvolaní, pričom zdôraznil správnosť právneho záveru špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k výkladu podmienok trestnej zodpovednosti v súvislosti s trestným činom nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona, k čomu pripojil odkaz na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2016, sp. zn. 2To/11/2015. Uzavrel, že tam uvedené výkladové zovšeobecnenia vo vzťahu k neexistencii trestnej zodpovednosti obžalovaného sú aplikovateľné aj na jeho trestnú vec, pričom súhrnne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie prokurátora postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom riadiac sa svojou obligatórnou prieskumnou

povinnosťou aj bez návrhu skúmal, či tento netrpí vadami podmieňujúcimi podanie dovolania tak, ako sú tieto uvedené v § 371 a nasl. Trestného poriadku (§ 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku), a to s negatívnym záverom; po vykonaní tejto prieskumnej povinnosti tak, ako je vymedzená v predchádzajúcej vete však najvyšší súd zistil, že odvolania podané tak prokurátorom, ako aj obžalovaným dôvodné nie sú, a to s poukazom na nasledovné:

Najvyšší súd úvodom vo všeobecnosti konštatuje, že špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásadu rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku, v dôsledku čoho odvolací súd z procesného hľadiska konštatuje, že špecializovaný trestný súd dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe, v súlade so všetkými relevantnými procesnými ustanoveniami upravujúcimi tento proces.

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo, na základe podaných odvolaní, vysporiadať sa s dvomi okruhmi namietaných skutočností. Prvý okruh predstavuje odvolanie obžalovaného, keď namieta, že súd ho nemal oslobodiť spod obžaloby preto, že skutok nie je trestným činom (§ 258 písm. b/), ale preto, že skutok sa nestal (§ 258 písm. a/). Úlohou odvolacieho súdu preto bolo primárne, na základe vykonaného dokazovania posúdiť či sa skutok stal a až následne, v prípade pozitívnej odpovede, sa mohol zaoberať druhým okruhom namietaných skutočností, či skutok, ktorý sa stal a je ustálený v obžalobe je v jeho podobe trestným činom - odvolanie prokurátora, ktorý namieta rozhodnutie prvostupňového súdu spočívajúce v konštatovaní, že žalovaný skutok nie je trestným činom, pretože skutok nevykazuje znaky trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona.

Najvyšší súd preto zaoberajúc sa primárne odvolaním obžalovaného, v prvom rade v rámci jeho formálnej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že podané odvolanie bolo podané včas, na príslušný súd (§ 309 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou (§ 307 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku), pričom obžalovaný zastúpený obhajcom ním podané odvolanie aj riadne odôvodnil tak, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu napáda podaným odvolaním rozsudok špecializovaného trestného súdu (§ 311 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Čo sa týka konkrétnych odvolacích námietok obžalovaného, obsiahnutých v podanom odvolaní, tieto je možné zaradiť do dvoch obsahovo súvisiacich kategórií;

- obžalovaný poukazuje na obsahovo rozporuplné výpovede svedkov P. B. a Ing. L., najmä vo vzťahu k údajnej žiadosti obžalovaného o úplatok adresovanej svedkom,
- obžalovaný polemizuje s hodnovernosťou záznamov telekomunikačnej prevádzky, a to najmä s poukazom na značný časový odstup od vykonaných telefonických hovorov, ako aj ich vecnú súvislosť s predmetom prejednávanej trestnej veci.

K námietkam obžalovaného tak, ako sú prezentované v podanom odvolaní, najvyšší súd najskôr vo všeobecnosti uvádza:

K odvolaciemu návrhu obžalovaného, ktorý sa na podklade podaného odvolania domáhal oslobodenia spod obžaloby z priaznivejšieho dôvodu, ako je uvedené v rozsudku špecializovaného trestného súdu najvyšší súd konštatuje, že oslobodenie obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku sa uplatní vtedy, ak na základe výsledkov dokazovania, ktoré bolo vykonané na hlavnom pojednávaní, súd nemôže urobiť jednoznačný záver, že sa vôbec stal skutok, ktorý je uvedený v obžalobe.

Najvyšší súd v tejto súvislosti musí zdôrazniť, že podľa § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti.

Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie; orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Trestný poriadok teda predpisuje povinnosť súdu náležite zistiť skutkový stav, ako aj uplatniť zásadu voľného hodnotenia dôkazov.

Vyššie uvedené predpoklady je ale potrebné vzťahovať nielen vo vzťahu k výroku o vine obžalovaného obsiahnutého vo výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku, ale aj v súvislosti s postupom súdu podľa § 285 a nasl. Trestného poriadku a tam upravenými skutkovými podstatami jednotlivých dôvodov, pre ktoré súd oslobodzuje obžalovaného spod obžaloby. Záver súdu o konkrétnom naplnení niektorej z eventualít predpokladaných v ustanovení § 285 Trestného poriadku musí byť teda rovnako úplne jednoznačný a nevzbudzujúci žiadne pochybnosti, že konkrétny dôvod oslobodenia obžalovaného spod obžaloby bol ustálený na podklade presvedčenia súdu získaného bez akýchkoľvek pochybností a na podklade riadne zisteného skutkového stavu.

Pre eventualitu oslobodenia spod obžaloby predpokladanej v § 285 písm. a) Trestného poriadku (ktorej sa domáha obžalovaný) musí potom platiť, že vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav predstavuje logickú a ničím nenarušovanú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku spoľahlivo preukazujú, že skutok sa nestal.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda tieto hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne, a následne dospel k logicky odôvodneným úplným skutkovým zisteniam, nemôže ani odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odvolaním napadnutý rozsudok zrušiť len z dôvodu, že sám dospeje na základe svojho presvedčenia k inému hodnoteniu tých istých dôkazov, s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom.

Z vykonaného dokazovania v posudzovanej veci bol spoľahlivo a logicky ustálený skutkový stav tak, ako je uvedený v skutkovej vete rozsudku špecializovaného trestného súdu. V preskúmvanej trestnej veci nejde vo vzťahu k odvolacím námietkam obžalovaného o také pochybnosti o namietaných skutkových otázkach, ktoré by bolo možné vyriešiť len jednoduchým odmietnutím dotknutej pochybnosti tak, ako to uvádza obžalovaný.

Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania možno identifikovať dve skupiny dôkazov ťažiskového významu. Na jednej strane sú to usvedčujúce výpovede svedkov Ing. L. a P. B., a na strane druhej výpoveď obžalovaného a výpoveď svedka Ing. V. E., ktoré sú charakteru ospravedlňujúceho.

Argumenty obžalovaného o nevierohodnosti usvedčujúcich svedeckých výpovedí neobstoja. S poukazom na obsah výpovedí svedkov P. B. a Ing. L., ako aj zo záznamov telekomunikačnej prevádzky je nepochybné, že ku stretnutiu oboch menovaných s obžalovaným skutočne došlo, napokon túto skutočnosť nepopiera ani obžalovaný, došlo k nemu v reštaurácii V. V., ako to zhodne potvrdili obaja svedkovia a vyplýva to aj zo záznamov telefonického rozhovoru, ktorá ešte bude spomenutá, pričom niet rozumnej pochybnosti o tom, že počas stretnutia zároveň došlo k ponuke obžalovaného „vybaviť“ podpis zmluvy medzi B. a W. W.. Za týmto účelom, aj podľa výpovede svedka V. E. „dostali svedkovia od neho telefonický kontakt na obžalovaného a za týmto účelom ho aj vyhľadali, resp. kontaktovali a obžalovaný prisľúbil, že sa na to pozrie. Následná rozdielna modalita skutkového deja týkajúca sa „úplatku“ 10.000,- eur v súvislosti s „vybavením“ podpisu zmluvy, prezentovaná rozdielne svedkami a obžalovaným, bola prvostupňovým súdom vyhodnotená, na základe ďalších v konaní produkovaných dôkazov, správne. O skutočnosti, že to bol obžalovaný, ktorý pýtal úplatok poskytli jednoznačne

svedectvo svedkovia B. a L., ktorí ju až na skutočne zanedbateľné detaily potvrdili aj na hlavnom pojednávaní pred špecializovaným trestným súdom. Na stretnutí obžalovaného so svedkami neboli prítomné žiadne iné osoby, preto bolo potrebné vierohodnosť výpovedí zúčastnených osôb posudzovať v kontexte aj iných produkovaných dôkazov. Aj pre odvolací súd je nepredstaviteľné obhajobné tvrdenie obžalovaného, že svedkyňa B. naznačovala niečo slovami, že za hektár sa dáva 200,- eur. Sám obžalovaný netvrdil, že by mu svedkyňa ponúkala peniaze za vybavenie podpisu zmluvy, naviac nemala ako štatutárny orgán finančnú hotovosť v takejto výške a nemala ani dôvod tak urobiť, pretože družstvo malo splnené podmienky na rozhodnutie o predĺžení nájmu pôdy. Svedkovia B. a L., keby chceli podplácať, mohli tak urobiť na regionálnom odbore B., keď sa chodili informovať za priebežne meniacimi sa riaditeľmi (Ing. S., Mgr. F.). Až na podnet svedka V. E. - strýka obžalovaného, ktorý sa ich opýtal, že či vedia, že prídu o pôdu a zmluva im nebude podpísaná, vyhľadali obžalovaného, ktorého im doporučil práve svedok E. a dal im aj telefonický kontakt.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že aj pri konfrontácii medzi svedkyňou B. a obžalovaným, svedkyňa zotrvala na ňou prezentovaných podstatných skutočnostiach uvádzaných v predchádzajúcich svedeckých výpovediach; dokonca aj samotný obžalovaný počas konfrontácie so svedkyňou B. na hlavnom pojednávaní skonštatoval, že nepopiera stretnutie medzi ním a označenou svedkyňou, pričom po vykonaní konfrontácie uviedol, že „má len tú pripomienku, že prečo išla na NAKA, keď je to neštandardný postup a s takým časovým oneskorením" a že vo výpovediach svedkyne „nesedí viacero dátumov a tvrdení".

V tomto kontexte vykonaných dôkazov aj obsah prepisov záznamov uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky medzi obžalovaným a Mgr. F. poskytuje dôležitý podklad pre potvrdenie chronologického priebehu skutkového deja tak, ako je tento opísaný v skutkovej vete obžaloby. Spoľahlivo verifikuje tvrdenia uvádzané svedkami L. a B., keď potvrdzuje rozhodujúce skutočnosti prezentované v ich výpovediach. V tejto súvislosti najvyšší súd, tak ako aj prvostupňový súd, poukazuje na nasledovné pasáže z prepisov záznamov telekomunikačnej prevádzky medzi obžalovaným (O), svedkom Mgr. F. (F. a svedkyňou B. (B.:

03. mája 2017 o 11:31:09 (č. l. 171 spisu):

S: „Pán E., pamätáte sa na mňa, čo sme sa stretli v V. V.?"

O: „Áno, pamätám, pamätám, pamätám."

S: „Hej, pamätáte sa. Tá vaša ponuka ešte stále platí?"

O: „No to teoreticky áno, ale tento týždeň to neporíšime".

Toho istého dňa o 15:55:54 sa následne uskutočnil telefonický hovor medzi obžalovaným a svedkom Mgr. F., v rámci ktorého odznelo aj nasledovné (č. l. 172 spisu):

D: „Kedy ti volali?"

O: „Dnes ráno, je okolo, des jedenástej."

D: „A že v utorok sa chcú stretnúť?"

O: „Nie, ja som im povedal, že až v utorok, lebo skôr čas nemám. Prečo?"

D: „No dobre, tak povieš mi a ja ti poviem presne poviem čo im povieš."

O: „Dobre vedúci, preto som to dal aj na utorok, aby som dostal inštrukcie."

D: „Nebodaj dostala éčka?"

O: „Tiež si myslím."

Po uskutočnení ďalšieho hovoru so svedkyňou B. v nasledujúcich dňoch sa obžalovaný spojil znova so svedkom Mgr. F., a to konkrétne 11. mája 2017 o 18:41:14 hod. (č. l. 181 a nasl. spisu), kde okrem iného obaja uviedli:

D: „Volali ti ?"

O: „Hej . . . som im nezdvihal telefón."

D: „... že ja viem prečo sú takí žhaví, lebo zase nie sú zverejnení."

O: „No veď hej. Napíšem jej v takom zmysle, že ... nedá sa nič poriešiť ... normálne napíšem, bohužiaľ"

... vo Vašej problematike Vám neviem pomôcť. Koniec, bodka. A tú problematiku, nech si každý vymyslí, čo to je. Či je to nejaký stavebný projekt, čo to nejaká ... alebo čo. Chápeš ?"

D: „Aha. A čo keď prišli k rozumu?"

O: „No tak ... viem ja či prišli k rozumu?"

D: „Mal by si sa s nimi aspoň stretnúť. Lebo ťa mamka slušne vychovávala."

O: „Hej, nebodaj si niečo nahrávajú ... balamuta ..."

Obhajobné námietky obžalovaného o vierohodnosti a obsahovej súvislosti získaných záznamov telekomunikačnej prevádzky nemohol akceptovať ani odvolací súd.

Najvyšší súd teda sumarizujúc konštatuje, že skutok uvedený v skutkovej vete rozsudku špecializovaného trestného súdu sa stal a že sa ho dopustil obžalovaný. Tento záver vyplýva z vykonaného dokazovania, ktorého rozsah a kvalitatívna hodnota bola odvolacím súdom podrobne opísaná vyššie; nie je teda daný predpoklad možnosti spoľahlivo a bez rozumných pochybností ustáliť, že sa žalovaný skutok nestal vôbec.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd nemal za nepochybne preukázanú a logicky nevyvrátiteľnú skutkovú alternatívu oslobodenia spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, ktorú v podanom odvolaní uplatňoval obžalovaný, preto jeho odvolanie zamietol ako nedôvodné.

Prokurátor v podanom odvolaní poukazoval na nesprávnosť postupu špecializovaného trestného súdu spočívajúcu v tom, že tento síce považoval konanie obžalovaného za preukázané, avšak postupoval nesprávne, keď ho odmietol subsumovať pod skutkovú podstatu trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona a to z dôvodu, že obžalovaný údajne nepôsobil priamo na osobu disponujúcu decíznou právomocou vo vzťahu k podpisovaniu nájomných zmlúv na poľnohospodársku pôdu (ktorým je de lege lata len generálny riaditeľ B. W. H.). Podľa názoru prokurátora, obžalovaný pôsobil na riaditeľa T. Y. v Michalovciach - Mgr. F., čo plne postačuje pre splnenie všetkých znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, pričom špecializovanému trestnému súdu nič nebránilo v tom, aby upravil skutkovú vetu obžaloby tomu zodpovedajúcim spôsobom, teda že obžalovaný mal pôsobiť na Mgr. W. F. (pozn.: v čase vyhlásenia rozsudku mal tento procesné postavenie svedka, nakoľko vo vzťahu k jeho osobe bolo trestné stíhanie pre ten istý skutok postupom podľa § 215 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zastavené uznesením z 18. mája 2018).

Vo vzťahu k argumentácii prokurátora v súvislosti s údajným nesprávnym výkladom § 336 Trestného zákona a na to nadväzujúce nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia pri právnej kvalifikácii skutku opísaného v skutkovej vete, najvyšší súd považuje za potrebné rekapitulovať, že B. W. H. (ďalej len „B.") pri nájme pozemkov na poľnohospodárske účely postupuje podľa zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov, ako aj nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom a zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Postupujúc podľa uvedených právnych predpisov žiadateľ o prenájom pozemkov v správe a nakladaní B. predloží žiadosť spolu s tomu zodpovedajúcimi prílohami špecifikovanými vyššie označenými zákonmi, resp. nariadením vlády Slovenskej republiky a to buď osobne alebo poštou na regionálny odbor B., v pôsobnosti ktorého sa požadovaná pôda na prenájom nachádza. Pracovník regionálneho odboru B. posúdi žiadosť a následne vyzve žiadateľa buď k podpisu nájomnej zmluvy, ktorú vypracuje príslušný regionálny odbor, alebo žiadateľovi oznámi, že je potrebné doplniť k žiadosti konkrétne doklady, prípadne oznámi žiadateľovi, že jeho žiadosti nie je vyhovieť z určitých dôvodov. Ak je žiadosť o prenájom kompletná, regionálny odbor B. odošle návrh nájomnej zmluvy, spolu s dokladmi, na posúdenie a na podpis na Generálne riaditeľstvo B. v Bratislave, ktoré po kontrole nájomnej zmluvy s predloženými dokladmi buď nepodpísanú nájomnú zmluvu vráti na regionálny odbor B. na doplnenie, alebo z iných dôvodov (napr. návrh nájomnej zmluvy nie je v súlade s platnými právnymi predpismi),

alebo pripraví návrh nájomnej zmluvy na podpis štatutárnym orgánom B. v súlade so zákonom č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkovom fonde“).

Podľa § 35b ods. 2 zákona o pozemkovom fonde generálny riaditeľ riadi činnosť pozemkového fondu, rozhoduje o všetkých jeho záležitostiach a za pozemkový fond koná navonok samostatne; právne akty, ktorých obsahom je odplatný alebo bezodplatný prevod alebo prenájom majetku v správe pozemkového fondu na iné osoby podpisujú generálny riaditeľ a námestník spoločne.

Najvyšší súd upriamuje pozornosť, v zhode s vyjadrením obhajoby k odvolaniu prokurátora, na skutočnosť, že 27. júna 2017 boli trestnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu prijaté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (publikované pod číslom 49/2017), kolégiom schválené zovšeobecňujúce právne vety (pozn.: majúce podklad v rozsudku najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2To/11/2015), ktoré znejú nasledovne:

I. Pri dodržaní zásady nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (vyplývajúcej z ustanovenia čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a § 8 Trestného zákona) nie je možné ani vecnú medzeru v zákone (v zmysle nedostatku trestnosti určitého konania) riešiť extenzívnym výkladom zákona alebo použitím analógie, ale len pro futuro prostredníctvom zákonodarcu (zmenou alebo doplnením zákona).

II. Formuláciu „svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby“, uvedenú v § 336 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona je potrebné vyložiť tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatel'a, zásadne smerujúce k zneužívaniu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia. Nejde teda o pôsobenie síce neformálne (nezodpovedajúce výslovnému popisu v norme upravujúcej postup v príslušnom konaní), avšak nevybočujúce z podstatného smerovania k legálnemu účelu právomoci osoby uvedenej v ustanoveniach §§ 328 až 330, resp. §§ 332 až 334 Trestného zákona. Musí ísť pritom o priame pôsobenie podplácanej osoby na osobu, ktorá disponuje právomocou, nie o pôsobenie prostredníctvom vplyvu inej intervenujúcej osoby, inak o trestný čin podľa § 336 Trestného zákona nepôjde, aj keď úplatok za dotknuté priame pôsobenie možno prijať alebo poskytnúť buď priamo, alebo cez sprostredkovateľa (taká alternatíva platí aj v prípadoch uvedených v §§ 328 až 334 v odsekoch 1 Trestného zákona).

III. „Právomoc“ je kvalifikačným momentom, ktorý je legálnou definíciou spojený s výkonom tomu (právomoci) zodpovedajúcich oprávnení a povinností verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Trestného zákona). Osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je, prijatie alebo poskytnutie plnenia uvedeného v § 131 ods. 3 Trestného zákona za pôsobenie (relevantné v zmysle bodu II.) na takú osobu teda nie je trestným činom podľa § 336 ods. 1 alebo podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona a to pre absenciu zákonom požadovaného atribútu - právomoci osoby, ktorá je (má byť) predmetom pôsobenia. Na závere uvedenom v predchádzajúcej vete nič nemení okolnosť, že osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, môže byť účastníkom na úmyselnom trestnom čine verejného činiteľa v zmysle § 21 ods. 1 k §§ 326 a 327 Trestného zákona (resp. v príslušných formách aj páchatel'om prípravy, ak ide o zločin, v zmysle § 13 ods. 1 Trestného zákona) - nemôže však byť páchatel'om takého trestného činu (verejného činiteľa) v zmysle § 128 ods. 1, ods. 8 Trestného zákona. Rovnako platí, že pri prijatí úplatku osobou pripravujúcou podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa bude táto osoba páchatel'om trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, eventuálne podľa rozsahu činu aj podľa ods. 3 Trestného zákona (ide o súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu), nemôže však byť v takom prípade použitá okolnosť podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona (nejde o prijatie, žiadanie alebo prijatie príslubu úplatku verejným činiteľom).

Osoba Mgr. F. je s poukazom na skôr uvedené subjektom (ako už podrobne v odvolaní napadnutom rozsudku rozvinul špecializovaný trestný súd) jednoznačne spĺňajúcim definíciu osoby, ktorá síce pripravuje podklady pre rozhodovanie pre konkrétneho verejného činiteľa (generálneho riaditeľa B., za prípadnej kontrasignácie námestníkom B.), avšak predstavuje osobu, ktorá nedisponuje rozhodovacou právomocou, resp. takými decíznymi oprávneniami, ktoré sú v kontexte citovaných právnych predpisov

spravidla spojené s výkonom tomu zodpovedajúcich oprávnení a povinností verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Trestného zákona). Čo sa potom údajnej aktívnej participácie Mgr. F. na skutku uvedenom v obžalobe týka, najvyšší súd znova zopakuje konštatovanie prokurátora, ktorému „nie je zrejmé“, prečo špecializovaný trestný súd neupravil skutok uvedený v skutkovej vete rozsudku tak, ako je uvedené v odvolaní podanom prokurátorom.

V tejto súvislosti odvolací súd v stručnosti cituje niektoré z konštatovaní obsiahnutých v uznesení prokurátora z 18. mája 2018, ktorým bolo trestné stíhanie voči Mgr. F. zastavené:

- „...určitý stupeň koordinácie medzi oboma obvinenými ... bol objektívne preukázaný, ale žiadnym z vykonaných dôkazov v prípravnom konaní sa nepodarilo preukázať, že by sa Mgr. W. F. dopustil skutku, pre ktorý je trestne stíhaný ...”

- „...obvinení komunikujú o tom, akým spôsobom zrušiť pripravované stretnutie so svedkyňou P. B. ...”),

- „svedkovia P. B., Ing. V. L., Ing. V. E. ... neuviedli žiadne okolnosti, z ktorých by vyplývalo, že Mgr. W. F. iadal, prijal alebo si nechal sľúbiť úplatok v súvislosti s predĺžením nájomnej zmluvy na pozemky pre W. W.”.

Naproti tomu prokurátor uviedol v podanom odvolaní okrem iného nasledovné:

- „svedok Mgr. W. F. ... pôsobil ako riaditeľ T. Y. V. ... je pri svojej činnosti osobou, ktorá obstaráva vec všeobecného záujmu”

- zo záznamov telekomunikačnej prevádzky je zrejmé, že ... (obvinení) ... jednotlivé kroky vzájomne koordinovali” (!)

- „nič nebránilo súdu v tom, aby skutok uvedený v obžalobe preformuloval tak, aby z neho bolo zrejmé, že obžalovaný mal vplývať práve na Mgr. F.”,

prípadne, v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní explicitne uviedol, že „... celú túto „akciu” riadil práve svedok W. F., na ktorého však neboli dostatočné dôkazy na postavenie pred súd s tým, že tým riadeným bol ... obžalovaný E.”.

Na tomto mieste odvolací súd dáva do pozornosti konštatovanie prokurátora v dotknutom uznesení z 18. mája 2018, ktorým bolo postupom podľa 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie vo vzťahu k Mgr. F.: „Žiada sa uviesť, že zhromaždené dôkazy vonkoncom nepostačujú na to, aby vo veci mohla byť podaná obžaloba; naopak je nepochybné, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie, nespáchal obvinený Mgr. W. F.. V tomto prípade nemožno v žiadnom prípade hovoriť o existencii navzájom si odporujúcich rovnocenných dôkazov, logickým dôsledkom ktorej by nutne muselo byť podanie obžaloby”.

Pokiaľ teda prokurátor uznesením označeným v predchádzajúcich odsekoch zastavil trestné stíhanie voči Mgr. F., no v teraz podanom odvolaní odvolaciemu súdu podsúva záver, že táto osoba na predmetnej trestnej činnosti aktívne participovala, ide o prinajmenšom rozporuplnú, ak nie priam nelogickú argumentáciu, ktorej prijatie by okrem iného v konečnom dôsledku znamenalo rozumne neudržateľné prijatie dvoch voči sebe paralelne stojacich a vzájomne sa vylučujúcich eventualít.

V trestnom konaní (najmä vo fáze prípravného konania) nie je neštandardným javom, že sa počas jeho priebehu obsah i kvalitatívna miera dôkaznej situácie vyvíja, ale jej stav ovláda ako dominus litis prokurátor. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že práve prokurátor určuje skutok, ktorý bude predmetom súdneho konania a súd môže rozhodnúť v celej šírke výlučne o skutku, ktorý je uvedený v skutkovej vete obžaloby; nemožno konať o skutku, pre ktorý obžaloba vôbec nebola podaná a dokonca bolo pre skutok právoplatné zastavené trestné stíhanie.

Odvolací súd dodáva, že súd ako orgán verejnej moci nie je prioritne určený na, zjednodušene povedané, boj s kriminalitou v tom zmysle, že stojí na strane orgánov činných v trestnom konaní a de facto supluje ich úlohu v zabezpečovaní dôkaznej situácie pri jej nedostatočnej kvalite tak, ako to nesprávne predpokladá v podanom odvolaní prokurátor. Účelom súdneho konania v trestnom procese je totiž hodnotenie usvedčujúcich dôkazov prezentovaných prokurátorom (ktorý je jediným a výlučným nositeľom dôkazného bremena) v podanej obžalobe a v konaní pred súdom, ktoré spravidla nasleduje jej podaniu, pričom obvinenému následne súd umožní úplnú realizáciu jemu náležiacich procesných práv so zvláštnym poukazom na právo na obhajobu.

Najvyšší súd dopĺňa, že náležité zistenie skutkového stavu veci, resp. dokázanie viny nikdy nemôže byť nadradené zásade stíhania zo zákonných dôvodov a ani právu na zákonný proces, pretože by to viedlo k snahe dosiahnuť „pravdu“ za každú cenu, teda aj za cenu porušenia zákona. Trestné stíhanie je vždy nevyhnutné vykonávať len v súlade so zákonom a preto postup príslušných orgánov, ktorého cieľom je náležité zistenie skutkového stavu veci, musí byť vždy v súlade so zákonom. Žiadnymi limitmi neobmedzené objasňovanie trestných činov by viedlo k faktickej negácii mnohých spoločenských a osobných hodnôt a zákonný postup štátnych orgánov je sám o sebe hodnotou, ktorá je imanentným princípom demokratického a právneho štátu (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a umožňuje ochranu ďalších práv a právom chránených záujmov. Účelom trestného konania nie je len spravodlivé potrestanie páchatel'a, ale aj férový súdny proces, pričom spravodlivosť potom kvalitou trestného konania. Preto rešpektovanie a dodržiavanie zákona i v procesnom postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu je základným predpokladom na zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu o vine obžalovaného, bez ktorého nemožno hovoriť ani o zákennom a ani o spravodlivom rozhodnutí súdu. Pokiaľ potom § 2 ods. 10 Trestného poriadku ukladá orgánom činným v trestnom konaní povinnosť zistiť skutkový stav tak, aby súdu umožnili spravodlivé rozhodnutie, možno znenie naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku vykladať aj tak, že spravodlivým rozhodnutím je aj rozhodnutie oslobodzujúce.

V súhrne teda možno záverom k odvolaniu prokurátora uviesť, že z obsahu spisu a zo skutku ustáleného v obžalobnom návrhu rozhodne nemožno konštatovať bezpečný a nespochybniteľný záver, že obžalovaný v skutku popísanom konaním naplnil pojmové znaky žalovaného trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods.1 Trestného zákona.

Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že špecializovaný trestný súd nesprávne v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku, v rozpore so správne uvedenou právnou kvalifikáciou skutku v skutkovej vete (prečin nepriamej korupcie) používa pojem „prečin nepriameho úplatkárstva v zmysle § 336 ods. 1 Trestného zákona“. Právny pojem „nepriame úplatkárstvo“, je z hľadiska jeho aktuálnosti skôr archaizmom, nakoľko tento bol obsiahnutý v zák. č. 86/1950 Zb., a to konkrétne v § 183. Táto zrejma nedôslednosť pri koncipovaní písomného vyhotovenia rozsudku špecializovaného trestného súdu je bez významu, pretože špecializovaný trestný súd vo výroku rozsudku pri právnej kvalifikácii skutku uvedeného v obžalobe použil správnu právnú kvalifikáciu tak, ako je táto uvedená v § 336 Trestného zákona v platnom a účinnom znení.

Riadiac sa vyššie vyjadrenými právnymi úvahami najvyšší súd súhrnne konštatuje, že rozhodnutie špecializovaného trestného súdu o oslobodení obžalovaného spod obžaloby je správne, zákonné a odôvodnené v tomu zodpovedajúcej miere. Najvyšší súd v podrobnostiach ďalej odkazuje na odôvodnenie rozsudku špecializovaného trestného súdu a v ňom obsiahnuté závery. Odvolanie prokurátora i obžalovaného považoval za nedôvodné a preto ich postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.